

alles klar 2a – gramatika

Präteritum von „sein“ und „haben“

Slovesá „sein“ a „haben“ v minulom čase préterita

Slovesá **sein** a **haben** v 3. osobe jednotného čísla v minulom čase préterita majú rovnaký tvar ako v 1. osobe jednotného čísla.

Slovesá **sein** a **haben** používame častejšie v minulom čase v préterite než v perfekte.

Préteritum od „sein“

ich war	wir waren
du warst	ihr wart
er/sie/es war	sie/Sie waren

- Wart ihr schon mal in England?

Préteritum od „haben“

ich hatte	wir hatten
du hattest	ihr hattet
er/sie/es hatte	sie/Sie hatten

- Hattest du in den Ferien viel Zeit für dich?

Substantiv im Genitiv

Podstatné meno v 2. páde

	Maskulinum	Femininum	Neutrum	Plural
Nominativ (wer? was?) 1. pád (kto? čo?)	der Lehrer ein Lehrer	die Studentin eine Studentin	das Mädchen ein Mädchen	die Touristen Touristen
Genitiv (wessen?) 2. pád (koho? čoho?)	des Lehrers eines Lehrers	der Studentin einer Studentin	des Mädchens eines Mädchens	der Touristen Touristen

V 2. páde (genitíve) sa člen **der** a **das** mení na **des**, člen **die** na **der** a podstatné mená mužského a stredného rodu priberajú koncovku **-s** alebo **-es**.

Príklady:

Hat jemand das Handy **des Lehrers** gefunden?
Auf die Anzeige **der Studentin** hat niemand reagiert.
Beschreiben Sie das Aussehen **des Mädchens**!
Im Fundbüro hat jemand die Sachen **der Touristen** abgegeben.

Privlastňovacie zámeno a zápor **kein** priberajú v 2. páde j. č. koncovky neurčitého člena, v 2. páde mn. č. koncovky člena určitého, napr.:

das Foto **eines** Freundes → das Foto **meines** Freundes
die Tasche **der** Mutter → die Tasche **deiner** Mutter

Pri tvorení 2. pádu vlastných mien pridávame k podstatnému menu alebo názvu koncovku **-s**, napr.:

Annas Tasche
Meiers Wohnung
Franz Kafkas Buch

Adjektivdeklination ohne Artikel

Skloňovanie prídavného mena bez člena – silné skloňovanie

	Maskulinum	Femininum	Neutrum	Plural
Nominativ	guter Kaffee	heiße Schokolade	frisches Gemüse	süße Äpfel
Genitiv	<u>guten</u> Kaffees	heiße Schokolade	<u>frischen</u> Gemüses	süße Äpfel
Dativ	gutem Kaffee	heiße Schokolade	frischem Gemüse	süßen Äpfeln
Akkusativ	guten Kaffee	heiße Schokolade	frisches Gemüse	süße Äpfel

Prídavné mená bez člena majú v jednotnom a množnom čísle koncovky **člena určitého**, okrem prídavného mena v 2. páde mužského a stredného rodu, ktoré má koncovku **-en**.

Adjektivdeklination nach dem unbestimmten Artikel

Skloňovanie prídavného mena po člene neurčitom

	Maskulinum	Femininum	Neutrum	Plural
Nominativ	ein guter Charakter	eine schöne Frau	ein nettes Mädchen	schlanke Männer
Genitiv	eines guten Charakters	einer schönen Frau	eines netten Mädchens	schlanke Männer
Dativ	einem guten Charakter	einer schönen Frau	einem netten Mädchen	schlanke Männern
Akkusativ	einen guten Charakter	eine schöne Frau	ein nettes Mädchen	schlanke Männer

Adjektivdeklination nach dem Indefinitpronomen „kein“/„keine“ und Possessivpronomen

Skloňovanie prídavného mena po zápore „kein/keine“ a po privlastňovacom zámene – zmiešané skloňovanie

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
Nominativ	kein/mein guter Charakter	keine/meine schöne Frau	kein/mein nettes Mädchen
Genitiv	keines/meines guten Charakters	keiner/meiner schönen Frau	kein/mein netten Mädchens
Dativ	keinem/meinem guten Charakter	keiner/meiner schönen Frau	keinem/meinem netten Mädchen
Akkusativ	keinen/meinen guten Charakter	keine/meine schöne Frau	kein/mein nettes Mädchen

	Plural
Nominativ	keine/meine neuen Markenklamotten
Genitiv	keiner/meiner neuen Markenklamotten
Dativ	keinen/meinen neuen Markenklamotten
Akkusativ	keine/meine neuen Markenklamotten

Prídavné mená po zápore **kein/keine** a po **privlastňovacom zámene** sa v jednotnom čísle skloňujú ako po člene **neurčitom**, naopak v množnom čísle majú vždy koncovku **-en** (ako po člene **určitom**).

Adjektivdeklination nach dem bestimmten Artikel

Skloňovanie prídavného mena po člene určitom – slabé skloňovanie

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
Nominativ	der alte Pulli	die schwarze Hose	das blaue Kleid
Genitiv	des alten Pullis	der schwarzen Hose	des blauen Kleides
Dativ	dem alten Pulli	der schwarzen Hose	dem blauen Kleid
Akkusativ	den alten Pulli	die schwarze Hose	das blaue Kleid

	Plural
Nominativ	die alten Klamotten
Genitiv	der alten Klamotten
Dativ	den alten Klamotten
Akkusativ	die alten Klamotten

Podľa tohoto skloňovania sa skloňujú tiež prídavné mená po zámenách **dieser/diese/dieses** (tento, táto, toto) a **jeder/jede/jedes** (každý/-á/-é) v jednotnom čísle a prídavné mená po **alle, beide, keine** v množnom čísle, napr.:

Jeder braune Pullover kostet heute nur 19,99 Euro.
Alle karierten Hemden habe ich bei Reserved gekauft.
Dieses alte Kleid gefällt mir nicht.

Konditionalsätze

Podmienkové vety s **wenn**

1. Was soll ich machen, **wenn** ich mich erkälte, Frau Kluge?
2. **Wenn** Sie erkältet sind, bleiben Sie im Bett liegen.

Podmienkové vety sa môžu tvoriť aj bez spojky **wenn**. Sloveso je vtedy na prvom mieste vo vete, vedľajšia veta má slovosled ako veta opytovacia, napr.:

Gibt es nach drei Tagen keine Besserung, **gehen** Sie zum Arzt.

Porovnaj s:

Wenn es nach drei Tagen keine Besserung gibt, **gehen** Sie zum Arzt.

Finalsätze

Účelové vety

Účelové vety vyjadrujú účel alebo úmysel. Odpovedajú na otázky: **wozu? zu welchem Zweck?**
V účelových vetách sa používa spojka **damit** alebo infinitívna konštrukcia s **zu**.

Porovnaj: Ich spare, **um** im Sommer nach Österreich **zu fahren**.
Ich spare, **damit** ich im Sommer nach Österreich **fahren kann**.

Ak sú v súvetí **rôzne podmety**, používame iba spojku **damit**, napr.:

Die Eltern arbeiten schwer, damit **ihre Kinder** es einmal besser haben.

Ak sú v súvetí **rovnaké podmety**, potom používame spojku **damit** alebo **um ... zu** + infinitív, napr.:

Martina spart, damit **sie** sich ein Kleid kaufen kann.
Martina spart, **um** sich ein Kleid kaufen **zu** können.

V účelových vetách nemôžeme použiť modálne slovesá **wollen, sollen, mögen**, pretože samy o sebe vyjadrujú účel, úmysel alebo vôľu, napr.:

Ich fahre in die Stadt. Ich **will** das Geld abheben.

Ich fahre in die Stadt, **um** das Geld abzuheben.

Pri slovesách s odlučiteľnou predponou sa **zu** vkladá **medzi predponu a slovesný kmeň**.

Pozor!

V slovenskom jazyku sa vyskytujú vety, ktoré obsahujú spojku „aby“, ale neodpovedajú na otázku **prečo?, za akým účelom?**. V nemeckom jazyku je v takýchto vetách spojka **dass**, napr.:

Ich möchte, **dass** du mir 5 Euro leihst.

*Chcem, **aby si** mi požičal 5 eur.*

Ich wünsche Anna, **dass** sie einen guten

*Želám Anne, **aby si** našla dobrú brigádu*

Ferienjob findet.

cez prázdniny.

Verb „lassen“

Sloveso „lassen“

lassen

ich lasse

wir lassen

du lässt

ihr lasst

er/sie/es lässt

sie/Sie lassen

Sloveso **lassen** sa spája s predmetom vo 4. páde (akuzatíve) napr.:

Die Eltern lassen **mich** nicht rauchen.

Sloveso **lassen** môže mať v závislosti od kontextu rôzne významy:

a. **ponechať**

Ich lasse die Dokumente lieber zu Hause.

b. **dovoliť**

Du weißt doch, mein Vater lässt mich nicht zur Disco gehen.

c. **prikázať**

Lass sie Hose reinigen!

d. **poveriť niekoho niečím/nechat si, dať si niečo urobiť**

Ich möchte mir das Haar schneiden lassen.

e. **dá sa, je možné**

Das lässt sich machen.

Infinitivkonstruktion mit „zu“ und ohne „zu“

Infinitívne konštrukcie s „zu“ a bez „zu“

Zu sa nevyskytuje pred infinitívom:

• po modálnych slovesách

• po slovesách:

lassen (*nechať, ponechať, pripustiť*)

lehren (*učiť*)

lernen (*učiť sa*)

bleiben (*zostať*)

helfen (*pomáhať*)

hören (*počúvať*)

- po slovesách pohybu:

fahren (*jazdiť*)

kommen (*prichádzať*)

laufen (*behať*)

Zu sa vyskytuje pred infinitívom:

- po niektorých slovných spojeniach s podstatnými menami, napr.:

Lust haben (*mať chuť*)

Angst haben (*báť sa*)

Zeit haben (*mať čas*)

- po niektorých slovných spojeniach s prídavnými menami, napr.:

es ist notwendig (*je nutné*)

es ist gut (*je dobré*)

es ist unmöglich (*nie je možné*)

- po niektorých slovesách, napr.:

aufhören (*prestať, končiť*)

beginnen (*začínať*)

vergessen (*zabúdať*)

versprechen (*sľubovať*)

versuchen (*pokúsiť sa*)

Slovesá **lehren**, **lernen** a **helfen** sa tiež môžu objaviť s **zu**. O tom, či by sa v danej vete malo objaviť **zu**, rozhoduje sloveso v osobnom tvare. Porovnaj:

Ich **gehe** heute **schwimmen**.

Ich **habe keine Lust**, ins Kino **zu gehen**.

Ich **verspreche**, dich morgen **zu besuchen**.

Du **musst** mir das **versprechen**.

Pri slovesách s odlučiteľnou predponou sa **zu** vkladá medzi predponu a slovesný kmeň, napr.:

Ich habe heute vor, mein Zimmer auf**zu**räumen.

Konzessivsätze mit „trotzdem“

Prípustkové vety s „trotzdem“

V prípustkových vetách so spojku **trotzdem** sa sloveso vo vedľajšej vete nachádza hneď za spojku:

Die Weihnachtsmärkte sind überfüllt, trotzdem **kommen** viele Menschen dorthin.

Backen kostet viel Zeit, trotzdem **macht** es wirklich Spaß.

Adventskalender kann man fertig in Geschäften kaufen, trotzdem **basteln** viele einen selbst.

Von Ortsnamen abgeleitete Adjektive

Prídavné mená utvorené od miestnych názvov

Prídavné mená utvorené od miestnych názvov sú vždy zakončené na **-er** a neskloňujú sa. Vždy sa píšu s veľkým písmenom.

Der **Kölner** Dom ist der größte gotische Dom in Europa.

Die **Frankfurter** Würstchen schmecken sehr gut.

Wir haben auch den **Dresdner** Zwinger gesehen.

Nesklonné prídavné mená:

Prídavné mená **lila, rosa, orange, creme, oliv, beige** sa nesklonujú, napr.:

Ich kaufe mir ein **lila** Hemd.